

Załącznik do Zarządzenia
Nr 190 /2016
Wójta Gminy Łęczyca
z dnia 05.05.2016 r.

PROJEKT

**GMINNY PROGRAM OCHRONY ZDROWIA
PSYCHICZNEGO NA LATA 2016 – 2020**

I . WPROWADZENIE

Podstawą prawną do działań związanych z ochroną zdrowia psychicznego są:

1. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163), zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka
3. Ustawa z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) określająca zadania własne gminy w zakresie zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców z zakresu ochrony zdrowia
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 581 ze zm.), co oznacza zapewnienie równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2015 r., poz. 1286) , zadanie własne gminy realizowane jest w ramach corocznie uchwalonego przez Radę Gminy w Łęczycy Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

„ Uznając, że zdrowie psychiczne jest fundamentalnym dobrem osobistym człowieka, a ochrona praw osób z zaburzeniami psychicznymi należy do obowiązków państwa” została przyjęta ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. nr 231, poz. 1375 ze zm.) , która wskazuje między innymi organy administracji samorządowej jako odpowiedzialne za zapewnienie ochrony zdrowia psychicznego. Powyższy dokument określa, iż w przypadku samorządu gminnego ochrona zdrowia psychicznego polegać będzie na realizacji promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym oraz zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi pomocy i wsparcia społecznego.

Strategię działań umożliwiających realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia psychicznego zawiera Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego który jest podstawą opracowania i realizacji Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016-2020 dla gminy Łęczycy. Określa on najistotniejsze elementy polityki zdrowotnej i wyznacza kierunki w zakresie poprawy zdrowia psychicznego mieszkańców gminy Łęczycy , zaspokajania ich potrzeb psychicznych i uzyskanie przez osoby z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich coraz większego zrozumienia ze strony społeczności lokalnej. Pozwoli to osobom z zaburzeniami psychicznymi żyć we własnym środowisku, w sposób zapewniający jak najwyższą jakość życia, a społeczności lokalnej pozwoli zmniejszyć lub pozbyć się istniejących barier mentalnych co do postrzegania osób z zaburzeniami psychicznymi.

II. ZDROWIE PSYCHICZNE

Termin zdrowia psychicznego posiada wiele określeń. Najogólniej można powiedzieć, iż jest to dobry stan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka. To harmonia w sferze osobowości, w funkcjonowaniu w środowisku społecznym, to dobre samopoczucie, zdolność do pracy i działalności społecznej. Światowa Organizacja Zdrowia określa zdrowie psychiczne jako „stan dobrego samopoczucia, w którym człowiek wykorzystuje swoje zdolności, może radzić sobie ze stresem w codziennym życiu, może wydajnie i owocnie pracować oraz może wnieść wkład w życie danej wspólnoty”. Dlatego tak pojmowane zdrowie psychiczne ma ogromne znaczenie zarówno dla jednostki jak i dla całych społeczeństw. Rzutuje to bowiem na przebieg naszego życia, rozwój osobisty, pełnienie ról społecznych w rodzinie, szkole i pracy. Wpływa na umiejętności radzenia sobie z emocjami, na nasze dążenia i sposób postępowania także na nasze szczęście, poczucie radości życia, samoakceptację i akceptację przez innych. Zatem osoba zdrowa psychicznie to osoba, która sprawnie funkcjonuje na co dzień, jest zdolna do działania, potrafi sobie radzić z trudnościami, utrzymuje poprawne stosunki międzyludzkie, akceptuje to co przynosi los, potrafi podejmować decyzję.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego określa strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej.

Ochrona zdrowia psychicznego w aspekcie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego polega w szczególności na:

1. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
2. zapewnieniu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy umożliwiającej prawidłowe funkcjonowanie w środowisku zamieszkania,
3. kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości oraz przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

Opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi w gminie Łęczycza jest realizowany w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej, ambulatoryjnej, finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Z budżetu Gminy Łęczycza finansowane są zadania z zakresu pomocy społecznej, które nakreśla ustawa o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, w tym osób z zaburzeniami psychicznymi.

III. LOKALNA DIAGNOZA ZJAWISKA ZABURZENIA PSYCHICZNEGO

Zgodnie z zapisem art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego osoby z zaburzeniami psychicznymi to osoby:

- chore psychicznie,
- upośledzone umysłowo,
- wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczone są do zaburzeń psychicznych a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Z danych statycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w ciągu 18 lat, od 1990 do 2007, wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119% w opiece ambulatoryjnej i o 50% w opiece stacjonarnej.

Według danych pozyskanych z Poradni Zdrowia Psychicznego w Łęczycy w roku 2015 do poradni zgłosiło się z terenu gminy Łęczycy 1069 osób, w tym 736 kobiet i 333 mężczyzn, natomiast w podziale na grupy wiekowe zarejestrowanych było:

- od 19 - 65 roku życia – 721 osób
- powyżej 65 roku życia – 348 osób

W gminie Łęczycy opieka zdrowotna nad osobami z zaburzeniami psychicznymi jest realizowana w ramach podstawowej opieki medycznej w formie doraźnej i ambulatoryjnej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

Gmina Łęczycy nie dysponuje stacjonarnymi zakładami psychiatrycznej opieki zdrowotnej. Obecnie nie ma rejonizacji i pacjent może leczyć się w dowolnej placówce na terenie kraju. Pacjenci najczęściej kierowani są do placówek funkcjonujących na terenie Województwa Łódzkiego.

Placówki oświatowe, szkoły, gimnazja prowadzą działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego podejmując m.in. działania profilaktyczne poprzez udział w różnego rodzaju programach i kampaniach społecznych, np. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

Zadania Gminy w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęczycy w sposób następujący:

- 1) systematyczna współpraca z poradnią Zdrowia Psychicznego w Łęczycy
- 2) pomoc materialna, poradnictwo dla osób i rodzin z zaburzeniami psychicznymi,
- 3) wizyty w środowisku pracownika socjalnego, pielęgniarki środowiskowej i w uzasadnionych przypadkach lekarza psychiatry i lekarza rodzinnego u osób z zaburzeniami psychicznymi.

IV. DZIAŁANIA GMINY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

1. Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez udzielenie pomocy bytowej (świadczenia pieniężne o niepieniężne zgodnie z ustawą o pomocy społecznej).
2. wspieranie samopomocowych inicjatyw pacjentów i ich rodzin oraz organizacji pozarządowych sprzyjających rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. Współpraca gminy Łęczycyca w zakresie pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy, Środowiskowym Domem Samopomocy w Łęczycy, Poradnia Zdrowia Psychicznego w Łęczycy, Domem Pomocy Społecznej w Karsznicach, Warsztatami Terapii zajęciowej oraz lekarzami pierwszego kontaktu.
4. szkolenie kadr o różnych kompetencjach zajmujących się w pracy zawodowej organizacją pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Prowadzenie działań informacyjnych o dostępnych formach pomocy dla osób w stanach kryzysu psychicznego.

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

- budżet gminy Łęczycyca
- budżet państwa
- środki pozabudżetowe

KOORDYNATOR PROJEKTU

- samodzielne stanowisko pracy w Urzędzie Gminy Łęczycyca realizujące zadania z zakresu zdrowia,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęczycy

PODMIOTY UCZESTNICZĄCE

- samodzielne stanowisko pracy w Urzędzie Gminy Łęczycyca realizujące zadania z zakresu zdrowia,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łęczycy
- świadczeniodawcy usług medycznych prowadzących działalność w dziedzinie ochrony zdrowia na terenie Gminy Łęczycyca

UZASADNIENIE:

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego obejmuje realizację zadań dotyczących promocji zdrowia psychicznego o zapobiegania zaburzeniom psychicznym, zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym oraz kształtowanie wobec osób z zaburzeniami psychicznymi właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów gmin i realizowany jest w postaci Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego uchwalanego przez Radę Gminy

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.